

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra ANGST

Citation: Knudsen, Jakob: "Martin Luther", i Knudsen, Jakob: *Martin Luther*, 1915, s. 180.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj09val-shoot-idm139983000793664/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Martin Luther

som Martin havde følt mod Brødrene, meget værre var det med disse Jag af Forbitrelse mod Gud selv, som hyppigere og hyppigere foer igjennem ham, — — og alle disse syndige Tanker skulde han jo saa bekjende for sin Skriftefader, og vidste aldrig, om han havde skriftet til Bunds, — og havde han ikke, saa betød Syndsforladelsen jo ingenting, — saa maatte han skrifte igjen og igjen — tilsidst næsten i Vanvid af Angst og Overspændelse.

Ja, da havde han faaet sit første store Anfald her i Klostret, saa man begyndte at tale om, at han jo nok maatte være besat af den Onde.

Han huskede det saa tydeligt, den Dag han var kommen ind til de andre til Evangelie-Læsningen: »Og En af Folket svarede og sagde: Mester, jeg har ført min Søn til Dig, han har en maalløs Aand. Og naar den faar fat paa ham, slider den ham, og han fraader og skjærer med sine Tænder, og han henvisner — —« Da var han jo styrtet om i Krampetrækninger, og de sagde bagefter, at han havde raabt: »Det er ikke mig! det er ikke mig!»

Og han havde jo kunnet see paa dem, at de troede, han var besat.

Aa ja, — lige efter den Pust var det, hans Præceptor havde sagt til ham: om han da havde glæmt de Ord af sit Credo: vi troer paa Syndernes Forladelse. — Han havde sagt det saa skjønt og havde forklaret Martin, at han alt-saa ikke blot skulde tro paa, at der var en Syndsforladelse, men paa, at hans egne Synder var ham forladne. Han vilde saa gjerne have troet det, — men hvad! dermed var jo kun ment Arvesynden og Synderne før Daaben, — saa kunde det jo ingen Ting hjælpe. Da var det ogsaa, han havde bekjendt for Præceptor, hvor forbitret han kunde blive paa sin ubarmhjertige Herre og Dommer. Da havde Præceptoren svaret: »Ja, Du er en Taabe. Gud har ikke Vrede mod Dig. Det er Dig, der er vred paa ham.»

Han havde alligevel en kort Tid følt lidt Ro ved det, Præceptor saadan sagde. Men en Stund efter var det sidste og det værste kommet, det, som gjorde, at han ogsaa nu i dette Øjeblik syntes, at alt Haab i Grunden maatte være nde.

Han havde hidtil, naar han undersøgte sine egne Tanker, ikke seet paa dem, der var en Del af selve hans An-

dagtsøvelser, men derimod paa dem, der ellers løb med i hans Liv, fordi han nu var en saadan stor Synder: Vrede og Foragt, Hovmod og Bespottelse og lignende onde Følelser og Tanker. Men nu kom han til at see, at selve hans hellige Tanker og Handlinger var syndige og ugudelige paa Grund af det Formaal, han havde med dem: det var jo ikke andet end Egenkærlighed altsammen, Formaalet for ham med det hele var jo blot at hjærge sig i Evigheden, slippe for Straf, slippe for en sveden Hale i Helvede, — det var sletikke af Kjærlighed til Gud eller hans hellige Vilje, at han bad og gjorde Bod eller var her i Klo-stret!

Han huskede saa tydeligt den dobbelte Følelse, han havde den forfærdelige Aften, da alt dette var bleven ham klart: Følelsen af, at han da vist nu *var* evig fortabt, og saa den Bevidsthed, at her havde han fat i noget, der var uimodsigelig sandt, det var ikke Skrupler og Indbildninger — nej, det *var* ikke af Kjærlighed til Gud, han var Munk, det var ene og alene af Angst — og han *kunde* ikke andet nu end føle Rædsel for Gud, — skjønt han jo dog engang som Barn havde elsket ham saa inderligt.

Ja, saadan var det blevet, og saadan var det endnu i dette Øjeblik, tænkte Martin.

Aa, og hvordan skulde det kunne hjælpe, at han nu snart blev præsteviet og skulde læse Messe? Hvad havde det hjulpet, at han blev munkeviet? Og da havde de dog alle sagt, da de lykønskede ham bagefter, at nu var han syndefri som et spædt Barn, der lige er bleven døbt.

Han sad atter længe ubevægelig med Hænderne for sine Øjne. — Pludselig tog han dem fra og saae sig forvildet om —

Nej, han turde ikke tænke paa det andet, — dette private, som Prioeren havde sagt til ham, — — og dog var det umuligt at holde Tankerne derfra længere — — det var jo haandgribelig Virkelighed! Prioeren havde sagt, at hans gamle Fader fra Mansfeld sikkert kom til Martins Primitis — hans første Messe; — der var forhandlet med ham derom, og han havde lovet det. Han havde jo, som Martin vidste, mistet to Sønner af Pesten for godt et Aar siden, — men han havde ogsaa en Tid troet sin første-fødte Søn død deraf. Det havde nok hjulpet til at stemme ham mildere. Han havde sagt til en af de Mænd, som